НАРОДНЕ СРПСКЕ

ПРИПОВИЈЕТКЕ,

написао

В. С.

У Бечу, 1821.

(Додатакъ къ числу 89 Новина Србски 1821.)

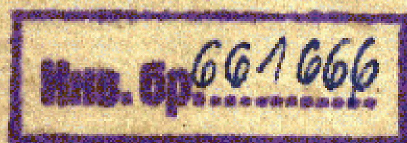

ПРЕДГОВОР.

Ја сам прије неколике године дана ћео да издам малу књижицу народни Српски приповиjетки и загонетки, и био сам им овај предговор написао:

Нека родољубиви Мушицки лети за Пиндаром и за Орацијем, нека се дружи и пореди с Рамлером, с Клопштоком, с Державином и с Дмитријевим; нека дубоко замишљени Соларић истражује и доказује, каким су језиком говорили земљаци и врсници Рема и Ромула; коме Србину Српски језик не ваља, нека га поправља по своме вкусу, и нови нека гради; „Не завидим, на част сваком своје"; а ја ћу само готово да скупљам оно, што је народ Српски већ измислио.

Колико се овај посао чини ласан, толико је, и још више, широк и дугачак. Читав човечиј вијек требао би једноме безбрижном човеку, да скупи све наше народне пјесме, приповијетке, приповијести, загонетке, обичаје, и ријечи.*) И кад би се мислило на свршетак, не би још ни чему томе било ни почетка; али почињач мисли: само нека се почне, па ће свагда бити лакше додати и наставити, него ли што из нова

*) Кад се говори о свима ријечма народним, онда треба узети и имена свију Српски села, вода, планина, брда, поља, и свију остали мјеста, која само име имају; такођер и имена свију фамилија.

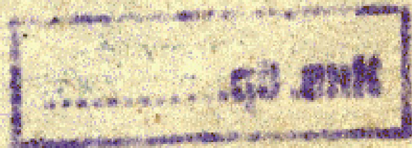

почети и начинити. А оваке народности треба купити, док се нијесу просвјештенијем и новим модама загушиле и искоријениле.

Пјесме, загонетке, и приповијести, што је готово народно књижество, коме ништа више не треба, него га вјерно, чисто и непокварено скупити; али у писању приповијетки већ треба мислити и ријечи намјештати (али опет не по своме вкусу, него по својству Српскога језика), да не би ни с једне стране било прећерано, него да би могао и учен читити, и прост слушати; а ја сам казао у предговору к Српском рјечнику, како је то за мене тешко! Па још видим, да и поред све муке и труда, опет остају погрјешке! У том нека ме правда Доситије, који је у овакој струци писања, готово послије тридесет година, поправио своју једну погрјешку, па још није погодио, како би требало. *) —

---

*) У Мезимцу на страни 39. и 40. стоји: „У моей первой Басны, первый періодЪ ништа не валя. Ево какавЪ є: „Орао и лисица учинили су медьу собомЪ дружество; и щобы то было всегдашнЂ и постоянно, договорилисусе и согласили, да живу у комшилуку, да бы у потребы єданЪ другомЪ могли помоћь дати.“ Ово бы валяло овако да є: „Орао и лисица учине медьу собомЪ друштво; и щобы то было всегдашнЂ и постоянно, договоресе и согласе у комшилуку живити, да бы у потребы могли єданЪ другомЪ помоћь давати.“ — Прво Доситије сам каже, да не ваља ништа, а ја би рекао, да ни друго није, као што би ваљало, зашто, н. п. мјесто учине друштво Србин би казао удружесе, или здружесе; а мјесто єдан другом, казао би єдно другом; нити би Србин казао щобы, всегдашнЂ, согласе и т. д.

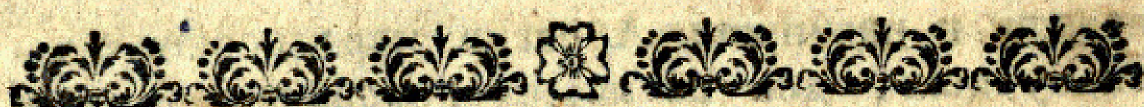

I. ЗЛА ЖЕНА.

Путовао некуд човек са женом, па ударе преко ливаде скоропокошене, онда човек рече: „Ала жено! лијепо ти је ова ливада покошена!“ А жена: „Зар ти је напало на очи, те не видиш, да то није кошено, него стрижено!“ А човек опет: „Бог с тобом, жено! како ће се ливада стрићи? то је кошено, ето видиш откоса.“ — И тако човек доказујући да је кошено, а жена, да је стрижено, сваде се, и човек удари жену, па јој стане викати да ућути; а жена пристане поред пута уз човека, па му унесе два прста под очи, и њима стрижући као ножицама, стане викати: „Стрижено! стрижено! стрижено!“ Идући она тако поред пута, а не гледајући преда се, него човеку у очи и у своје стрицкање, нагази на некакву рупу, која је од озго била покривена откосима, и у њу упадне. Кад види човек, ђе се она стровали и замкне у рупу, а он рече: „А! тако теби ваља!“ Па отиде својим путем и не надвирујући се над рупу. Послије неколика дана ражали се човеку, па

стане у себи говорити: „Ајде да је извадим, ако још буде жива! кака је така је; а може бити, да ће се у напредак што и поправити;“ па узме уже и отиде над рупу, па пусти уже у рупу и стане викати, да се ували за уже, да је извуче на поље. Кад већ опази да је уже затегло, а он онда повуци! — Кад већ уже прикупи близу краја, али има шта виђети: мјесто жене, уватио се за њега ђаво, с једне стране бијел као овца, а с друге црн као што и јест. Човек се уплаши, и пође да упусти уже, а ђаво повиче: „Држи, да си ми по Богу брат! извуци ме на поље, па ме убиј, ако ми нећеш живот поклонити; само ме избави одавде.“ Човек прими за Бога, и извуче ђавола на поље. Ђаво одма запита човека, каква га је срећа ту донијела, да га избави; и шта је тражио у тој рупи; а кад му човек каже, да му је ту прије неколика дана упала жена, и да је дошао сад, да је извади: онда ђаво повиче: „Шта побратиме, ако Бога знаш! Па то твоја жена! и ти могао с њом живити! И опет дошао да је извадиш! Та ја сам у ту рупу упао прије толико времена, па ми је из најприје истина било тешко, а послије сам се био којекако навикао; али како та проклета жена дође к мени, мало за ова неколика дана не црко од њезина зла: саћерала ме била у крај, па видиш како ми

је ова страна, што је била од ње, осиједила, све од њезина зла!! — Прођи је се, ако Бога знаш! Остави је ту, ђе је; а ево ја ћу тебе учинити честита, што си ме од ње избавио (па ишчупа из земље једну травку, и пружи је човеку): на ти ову траву, те је остави; а ја идем, па ћу ући у кћер тога и тога цара; из свега ће царства доћи љекари, и попови и калуђери, да је лијече и да мене ћерају, али ја нећу изићи, доклегођ ти не дођеш; а ти се начини љекар, па и ти дођи да је лијечиш, и само је окади овом травом, а ја ћу одма изићи, по том ће теби цар дати своју кћер, и узеће те да царујеш с њиме." Човек узме траву, те остави у торбу, па се опрости с побратимом, и растануесе. — Послије неколико дана пукне глас, да је болесна царева кћи, ушао ђаво у њу. Скупе се из цијелога царства љекари, и попови и калуђери, али залуду, не може нико ништа да учини. Онда човек узме торбу с травом, те објеси о врату, и узме штап у шаке, па запали пјешице у царску столицу, и управо у цареве дворе. Кад се прикучи собама, ђе болује царева кћи, види ђе лете љекари и љекарице; попови, калуђери и владике, чате молитве, свјештавају масла, држе денија, и зову ђавола да изиђе, а ђаво једнако виче из ђевојке и руга им се; пође и он тамо са својом

торбом, али га не пуштају у нутра; онда он отиде у кућу управо царици, па јој каже, да је и он љекар, и да има траву, којом је он до сад ишћерао неколико ђавола. Царица, као свака мати, скочи брже боље, и одведе га ђевојци у собу. Како га ђаво опази, он му проговори: „Ту си, побратиме?“ — „Ту сам.“ „Е добро! а ти чини своје, па ћу ја изићи; али ти више да не идеш за мном, ђе се ја огласим, зашто не ће добро бити (ово су о-ни тако говорили, да нико други није могао чути ни разумјети, осим њи двојице).“ Човек извади своју траву из торбе, те окади ђе-војку, а ђаво изиђе, и ђевојка остане здрава као од мајке рођена. Сви остали љекари као посрамљени разиђу се куд који, а овога загр-ле цар и царица, као свога сина, па га уведу у ризницу, те га преобуку и даду за њега своју једину кћер, и поклони му цар пола царства свога! Послије некога времена оти-де онај исти ђаво, те уђе у кћер другога већег цара, који је био комшија с овим. Ударе свуд по царству тражити јој лијека, а кад не на-ђу, онда разберу, како је и овога цара кћи била тако болесна, па је излијечио некакав љекар, који је сад његов зет. Тада онај цар напише књигу своме комшији, и моли га, да му пошље оног љекара, што му је кћер изли-јечио, да излијечи и његову кћер од онаке бо-

лести, па ће му дати штогођ иште. Кад то цар каже своме зету, а зет се опомене, што му је најпослије казао побратим на растанку, па не смије да иде, него се стане одговарати, да је он већ побацио љекарину, и да више не зна лијечити. Кад то одговоре ономе цару, а он пошље другу књигу, и каже, да ће дигнути војску и заметнути крајину, ако му цар не пошље свога љекара. Кад овом цару дође такови глас, онда каже свом зету, да друкчије бити не може, него да треба ићи. Кад се царев зет види на невољи, спреми се и отиде. Кад дође царевој кћери, а ђаво се зачуди, па повиче: „А! побратиме, шта ћеш ти овђе? Нијесам ли ја теби казао, да ти више не идеш за мном?“ — „Е! мој побратиме! (проговори царев зет) не идем ја да тебе ћерам из цареве кћери, већ те тражим, да те питам, шта ћемо сад? изишла моја жена из рупе, па што тражи мене, којекако; али тебе! што ми је нијеси дао извадити из рупе.“ — „Шта наопако! изишла твоја жена!“ повиче ђаво, па скочи из цареве кћери, и утече чак у сиње море, и више се никад не врати међу људе.

II. ЛАЖ ЗА ОПКЛАДУ.

Послао отац дијете у воденицу, па му казао, да не меље нигђе у воденици, ђе нађе ћосу. Кад дође дијете у једну воденицу, а то у њој сједи ћосо: „Помоз' Бог ћосо!" — „Бог ти помогао синко." — „Били и ја могао ту мало самљети?" — „Би, зашто не би; ево ће се моје сад изамљети, па онда мељи колико ти драго." — Али дијете помисли, шта му је отац рекао, па изиђе на поље, и пође уз поток у другу воденицу. А ћосо брже боље узме мало жита, па отрчи другим путем прије ђетета, те и у оној воденици мало заспе. Кад дијете дође у другу воденицу, и ви ди, да је и у њој ћосо, а оно пође у трећу; а ћосо опет узме мало жита, па отрчи другим путем прије ђетета и у трећу воденицу, те заспе; тако и у четврту. Кад се већ ђетету досади, онда помисли у себи: ваља да је у свакој воденици ћосо; па спрти своју торбу с леђа и остане, да меље с ћосом. Кад се ћосино изамеље, и дијете заспе

своје, онда ћосо рече: „Ајде, синко! да умијесимо колач од твога брашна.“ Дијете једнако држи у памети, што му је отац казао, да не меље у воденици, ђе нађе ћосу; али сад већ мисли: што је ту је; па рече ћоси: „Ајде де.“ Ћосо устане, па разгрне ђетиње брашно у мучњаку, а ђетету рече, да доноси воду у прегрштима. Дијете стане доносити воду, и ћосо почне помало закувавати; тако мало по мало док се све изамеље, и ћосо све брашно закува, па онда умијеси једну велику погачу, па разгрну ватру, те је запрећу да се пече. Кад се погача испече и изваде је из ватре, па прислоне уза зид, онда ћосо рече ђетету: „Знаш, синко! што је? Ову погачу ако подијелимо, нема ни мени ни теби, већ ајде да лажемо, па који кога надлаже, онај нека носи сву погачу.“ Дијете помисли у себи: Већ се сад нема куда, па рече: „Ајде де! почни ти.“ Онда ћосо почне којешта лагати, овамо, онамо, а кад се већ излаже и умори, онда му дијете рече: „Е мој ћосо! ако ти више што не знаш, то је све ништа; стани да ја теби кажем једну праву истину: Кад ја бија у младо доба стари човек, онда ми имадијасмо млого кошница, па би' и ја свако јутро бројио, и све би челе пребројио, а кошница не могу. Кад једно јутро пребројим челе, а то нема најбољега челца; онда ја брже

боље оседлам пијевца, па узјашем на њега, и пођем тражити челца. Кад дођерам траг до мора, а то он отишао преко мора, а ја за њим трагом. Кад пређем преко мора, а то човек уватио мога челца у ралицу, па оре за ситну проју. Ја повичем на њега: То је мој челац, од куд теби мој челац? А човек одговори: Брате! ако је твој, ето ти га. Па ми да и челца, и још пуну торбу проје од изора. Онда ја упртим торбу с пројом на леђа, а седло с пијевца пребацим на челца, те челца узјашем, а пијевца поведем у поводу, да се одмара. Кад будем преко мора, онда ми некако пукне једна упрта на торби, те се сва проја проспе у море. Кад пређем преко мора, у том стигне и ноћ, а ја онда сјашем с челца, па га пустим да пасе, а пијевца свежем код себе, па му метнем сијена, а ја легнем спавати. Кад у јутру устанем, а то вуци дошли, те заклали и изјели мога челца; лежи мед! по долу до чланка, а по брду до кољена. Онда почнем мислити, у што ћу покупити мед. У том падне ми на ум, да имам једну малу сјекирицу, па је узмем и зађем у шуму, да уловим какву звјерку, да згулим мјешину. Кад тамо, а то двије срне скачу на једној нози. Онда ја потегнем сјекирицом, те им пребијем ону ногу, па и уватим, те згулим с њи три мјешине, и поку-

пим у њи сав мед, па притоварим на пијевца и однесем кући. Кад дођем кући, а то ми се родио отац, па мене пошљу Богу по водицу. Сад ја почнем мислити, како ћу се попети на небо, док ми паде на ум оно моје просо, што се просуло у море. Кад тамо дођем, а то оно пало на влажно мјесто, па узрасло до неба; те ја уз њега ајде на небо. Кад се горе попнем, а то моја проја узрела, па јеБог пожњео и умијесио од ње љеб, па удробио у вруће млијеко, те једе. Назовем му ја: Помоз' Бог! А он ми одговори: Бог ти помогао; и да ми водицу. Кад се вратим натраг, а то мојом несрећом ударила киша, па дошло море и сву проју поплавило и однијело! Сад се ја забринем, како ћу сићи на земљу! Док ми падне на ум, да ми је дугачка коса: кад стојим, до земље, кад сједнем, до ушију; па узмем нож, па све длаку по длаку одрезуј, па навезуј. Кад стигне мрак, а ја онда завежем на длаци један узао, па останем на њему да преноћим. Али шта ћу сад без ватре! кресиво сам имао, али нема дрва! У један пут падне ми на ум, да имам у зубуну једну шиваћу иглу, па је извадим, те исцијепам, па навалим ватру и сит се огријем, па легнем поред ватре спавати. Пошто заспим, а мојом несрећом скочи варница, те прегори длаку, а ја стрмоглавна земљу, те пропаднем

до појаса. Обрнем се тамо, амо, не били се како извадио, а кад видим, да се неда, онда брже отрчим кући, те донесем мотику, те се откопам, па однесем водицу. Кад дођем кући, а то жетеоци жању по пољу. Пригријала врућина, вољани Боже! да погоре жетеоци. Онда ја викнем: Камо што не доведете овђе ону нашу кобилу, што је два дни дуга, а до подне широка, а по леђима јој врбе порасле; нека начини лад по њиви. Брже боље отрчи мој отац, те доведе кобилу и жетеоци лијепо стану жети по ладу. А ја узмем џбан, па одем на воду. Кад тамо, а то се вода смрзла; онда ја скинем моју главу, те њом пробијем лед, и завасим воде. Кад донесем воду жетеоцима, а они повичу: Камо ти глава? Ја се машим руком, а то нема главе; заборавио је на води. Онда се брже боље вратим натраг; кад тамо, а то лисица дошла, па вади мозак из моје главе, те једе; а ја полагано ајде, ајде, те се привучем близу, па потегнем лисицу ногом у стражњицу, а она се уплаши, па од страа пр..е, и испр.. е тефтер; кад га ја отворим, а то у њему пише: мени погача, а ћоси г...о." Онда дијете устане, па узме погачу и отиде кући, а ћосо остане гледајући за њим.

III. ЂЕВОЈКА, УДОВИЦА И ПУШТЕНИЦА.

Био човек неожењен, па га једни нудили ђевојком, други удовицом, трећи пуштеницом. Сад он није знао, коју ће узети; зашто су по себи све три биле добре и лијепе; него отиде некаком старцу, да га пита: или је боље узети ђевојку, или удовицу, или пуштеницу; а старац му каже: „Синко! ја ти на то не умијем ништа казати, него иди премудроме (т. ј. Соломуну), он ће ти знати казати, шта је боље; па дођи послије, да ми кажеш, шта ти је рекао." Онда човек отиде к Соломунову двору. Кад дође пред двор, питају га слуге, шта ће, а он им каже, да иде премудроме. Онда га узме један слуга, те га уведе у двор, па пружи руку на једно дијете, које бијаше узјало на штап, па трче по двору: „Ено оно је премудри." Човек се зачуди, па помисли у себи: „Шта ће оно дијете мени знати казати! Али већ кад сам дошао довде, ајде да видим, шта ће рећи!" Па се онда упути к Соломуну; а кад дође к њему, он стане лијепо са својим коњем, па га запита, шта ће, а човек му каже све редом шта је и како је. Онда му премудри одговори: „Ако

узмеш ђевојку, ти знаш; ако узмеш удовицу, она зна; ако ли узмеш пуштеницу, чувај се мога коња!" па се онда окрене, и човека мало предре крајем штапа преко ногу, и стане опет тркати по двору. Онда човек помисли у себи: „Баш сам права будала! ја матор човек, па сам дошао ђетету, да ме свјетује, како ћу се женити;" па се врати на траг, и отиде оном старцу, да га пита, коме га је послао по свјет! Кад дође старцу, и вичући на њега и срдећи се каже му све како је прошао с премудријем; онда му старац рече: „Е мој синко! није то премудри ништа онако рекао: ако узмеш ђевојку, ти знаш, т. ј. она ће држати, да ти све знаш боље од ње, па ће те слушати какогођ ти оћеш; ако узмеш удовицу, она зна, т. ј. она је већ једном била жена, па сад мисли све да зна; зато неће те ћети слушати, него ће све ћети да ти заповиједа; ако ли узмеш пуштеницу, чувај се мога коња (па тебе штапом преко ногу), т. ј. чувај се да те не ожеже онако, као што је и првог мужа ожегла.

IV. ЕРО И КАДИЈА.

Чувао Еро кадијна говеда, па имао и своју једну краву, те ишла с кадијним говедима. Један пут се догоди, те се пободе кадијна крава с Ерином, па Ерина крава убоде кадијну на мјесто. Онда Еро брже боље отрчи кадији: „Честити ефендија! твоја крава убола моју краву." — „Па ко је крив, море! је ли је ко наћерао?" — „Није нико, него се поболе саме." — „Е! вала, море! марви нема суда." — Онда Еро: „Ама чујеш ли ти, ефендија! што ја кажем: моја крава убола твоју краву." — „А а! море! стани док погледам у ћитап;" па се сегне руком, да довати ћитап, а Еро те за руку: „Не ћеш, Бог и Божја вјера! Кад нијеси гледао мојој у ћитап, ље нећеш ни твојој."

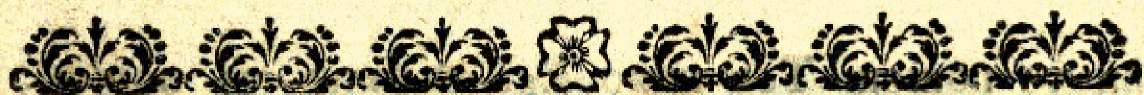

V. ЕРО С ОНОГА СВИЈЕТА.

Копао Турчин с Туркињом кукурузе, па на подне отиде Турчин да препне и да напоји коња, а Туркиња остане одмарајући се у ладу. У том удари однекуд Еро: „Помози Бог кадо!“ — „Бог ти помогао кмете! а одакле си ти кмете?“ — „Ја сам, кадо! с онога свијета.“ — „Је ли Бога ти! а нијеси ли вићео тамо мога Мују, који је умръо прије неколико мјесеци?“ — „О! како га не би вићео! он је мој први комшија.“ — „Па како је, Бога ти! Како живи?“ — „Вала Богу! здраво је, али се Бог ме доста мучи без ашлука: нема зашто да купи дувана, нити има чим да плати каву у друштву.“ — „А оћеш ли ти опет на траг? не би ли му могао понијети, да му пошљем мало ашлука.?“ — „Би, зашто не би, ја идем сад управо тамо.“ — Онда Туркиња отрчи тамо, ђе јој се муж био скинуо од врућине, те узме кесу с новцима, и штогођ буде новаца у њој, да Ери, да понесе Мујн. Еро докопа новце, па метне у њедра, па бје-

жи уз поток. Тек што Еро замкне уз поток, ал ето ти Турчина ђе води коња да напоји, а Туркиња те предањга; „Да видиш, мо човече! туда сад прође један кмет с онога свијета, па каже за нашега Мују, да се мучи без ашлука: нема за што да купи дувана, нити има чим да плати каву у друштву; те сам му ја дала оно новаца, што је било у твојој кеси, да му поносе." А Турчин: „Па куд оде? куд оде?" А кад му жена каже, да је отишао уз поток, онда он брже боље скочи на гола коња, па поћерај уз поток! Кад се обазре Еро и види Турчина, ђе трчи за њим, а он онда бјежи! Кад дође под брдом у једну воденицу, а он утрчи унутра, па повиче воденичару: „Бјежи, јадна ти мајка! Ето Турчина, да те посијече; већ дај мени твоју капу, а на теби моју, па бјежи уз брдо туда око воденице." Воденичар, видећи Турчина ђе трчи на коњу, поплаши се, и, неимајући кад питати, зашто ће и кроз што да га посијече, да Ери своју капу, а Ерину баци на главу, па изнад воденице бјежи уз брдо! Еро метне воденичареву капу на главу, па још узме мало брашна, те се поспе, и начини се прави воденичар. У том и Турчин дотрчи пред воденицу, па сјаше с коња и улети у воденицу: „Камо море таки и таки човек, што је сад ту ушао у воденицу?" —

А Еро му каже: „Ено га видиш, ђе утече уз брдо.“ Онда Турчин: „Држи ми море коња, држи ми коња.“ — Еро узме коња, а Турчин уз брдо за воденичаром, овамо, онамо по буквику. Кад га већ стигне и ували, а он: „Камо, курво! новци, што си преварио моју жену, те узео да понесеш Мујп на они свијет?“ Воденичар се стане крстити и снебивати: „Бог с тобом, господару! ја нити сам виђео твоје жене, ни Мује, ни новаца.“ И тако им прође читаво по сата, док се освијесте, и виде, шта је. Онда Турчин потрчи, на врат на нос к воденици; кад тамо, али оћеш! Еро узјао коња, па отишао без трага, а Турчин савије шипке, па пјешице к жени. Кад га жена опази без коња, а она повиче: „Камо, човече! шта уради?“ — Вели: „Тамо њој матер! ти си му послала новаца, да купи каве и дувана, а ја сам му послао и коња, да не иде пјешице.

VI. СВЕ, СВЕ, АЛИ ЗАНАТ.

Пођe некакав цар са својом женом и са кћери да се шета по мору на лађи. Кад мало одмакну од бријега, онда дуне вјетар, па га баци чак у некакву земљу, ђе се о његову царству ништа и не чује (као ни он о овоме што до сад ништа није чуо ни знао). Кад изиђу на суво, он није смијо ни казати да је цар, а новаца нијесу имали са собом ништа, а не знајући никака заната, нијесу се могли друкчије ранити, него се он најми, да чува сеоска говеда. Пошто ту преживе тако неколике године, угледа син цара од оне земље његову кћер, која је била врло лијепа и већ дорасла до удаје, па каже свом оцу и мајци, да се другом никаком ђевојком не ће оженити, до кћери говедара из тога и из тога села! Отац и мати, и други дворани стану га одвраћати, да се прође те срамоте; како би он, царски син, узео говедарску кћер, код толики други царски и краљевски кћери и т. д. Али све залуду! он каже: „Ја њу, ја ни јед-

ну? Кад већ виде, да друкчије не може бити, онда цар пошље једнога свог везира, да јави говедару, да ће цар да му узме кћер за сина. Кад везир отиде и јави то говедару, а говедар га запита: „Какав занат зна царев син?“ Везир се упропасти: „Бог с тобом, човече! Како ће царев син знати занат? Што ће занат цареву сину? Занате људи уче да се ране њима, а царев син има земљу и градове.“ Говедар каже опет: „Е! ако не зна никаква заната, ја му не дам моје кћери.“ Везир се врати, те каже цару, шта говори говедар. Сад постане чудо још веће. Они су мислили, да ће то за говедара бити највећа милост и част, што му царски син узима кћер; а он пита какав занат зна царев син! Цар пошље другога везира; али говедар каже једно те једно: „Док царев син (вели) не научи какавгођ занат, и не донесе ми своју рукотворину, дотле нема ништа од пријатељства!“ Кад се и овај везир врати, те каже, да говедар неда ђевојке, док царев син не научи занат какавгођ (само нек је занат); онда царев син зађе по чаршији, да гледа какав је занат најлакше научити. Одајући од дућана до дућана, и гледајући како различни мајстори раде, дође на дућан, ђе се плету рогожине, и то му се учини најлакши занат;

па га почне учити, и научи за неколико дана; па онда оплете сам једну рогожину, те је однесу говедару, и кажу му, да је царев син научио занат, и да је то његова рукотворина. Говедар узме рогожину у руке, те је загледа са свију страна, па онда запита: „Колико то вриједи?“ А они му кажу: „Четири паре.“— „Е! (вели) добро! четири паре данас, четири сјутра, то је осам, а четири преко сјутра, то је дванаест и т. д. Да сам ја тај занат знао, не би данас чувао сеоски говеда.“ Па им онда каже, ко је он, и како је ту дошао; а ови се онда обрадују још већма (што узимају ђевојку од цара, а не од говедара), и с највећим весељем вјенчају момка и ђевојку и проведу свадбу; па онда даду овоме цару лађе и војску, те отиде преко мора и нађе своју земљу.

VII. ЕРО И ТУРЧИН.

Орао Турчин ралицом по страни изнад некаке ћуприје, а Еро путем ћерао неколико коња натоварени. Кад се Еро прикучи близу, онда Турчин стане викати: „Ћа шароња, ћа! и ти имаш памет, а Еро је нема.“ У том Еро дође на ћуприју, па наћера коње преко ћуприје, а њега стане помагања: „Јаог мене до Бога милога! Што ћу сад?“ А Турчин, кад то чује, брже боље устави волове, па стрчи к њему: „Шта је море Еро? Шта је?“ — „Ог мене до Бога милога! ето одоше ми коњи, а ја остадо за водом.“ — „Ајде море и ти за коњма.“ — „Не смијем, господару! Бог и Божја вјера, ја туда за живот прећи.“ Бе ајде море не лудуј! како не смијеш прећи преко ћуприје, куда иде свијет и коњи натоварени прелазе.“ — Ајја! Еро неће нипошто, него једнако јауче и лелече. Онда Турчин: „Ајде море шта ћеш дати, да те пренесем ја на леђима?“ — „А што иштеш, господару?“ „Даћеш ми дванаест перпера.“ — „Ајде де!“ — Упрти Турчин Еру, те пренесе преко ћуприје, а кад га спусти на оној страни, онда се Еро стане пипати по њедрима: „Немам, госпо-

дару, ни перпере, Бог и Божја вјера!“ А Турчин: „Како немаш, бре, ана сени ситим! Зашто лажеш курво? Оди опет на леђа.“ Еро узјаше опет Турчина, те га још једном прејаше преко ћуприје; па га онда збаци Турчин на земљу: „Ето, курво! цркни ту, кад немаш чим да платиш,“ па онда отиде својим воловима и почне опет орати; а Еро онда скочи, па преко ћуприје: „Еј Турчине! гледај како и твој шароња има памет, а Еро је нема! Еле он тебе прејаа двапут преко ћуприје.

VIII. СЛОВО ИЖЕ, АЛИ СИРЦА НИЖЕ.

Записао калуђер на сирцу (ђе се реже) иже (и): да би познао, ако ђак осијече мало од сирца. Кад калуђер изиђе из собе, онда ђак узме сирац, да осијече мало, а кад види на сирцу иже, онда осијече повелику кришку, па запише опет онако иже, као што је и било. Кад дође калуђер, погледа сирац и узме у руке: „ва истину слово изе, али сирца низе.“

IX. ЗАШТО У ЉУДИ НИЈЕ ТАБАН РАВАН?

Кад су ђаволи отпали од Бога и утекли на земљу, онда су и сунце однијели са собом, па га ђаволски цар набио на копље и носио на рамену. Кад већ земља протужи Богу, да оће сва да изгори од сунца, онда Бог пошље светог Аранђела, да гледа како да узме сунце од ђавола. Кад сиђе свети Аранђел на земљу, а он се удружи с ђаволским царем; али се ђаволски цар осјети, шта он оће, па се добро узме у памет. Одајући тако по земљи њи двојица заједно, дођу на море и стану да се купају; а ђаво удари копље са сунцем у земљу. Пошто се мало прокупају; онда рече свети Аранђел: „Де да ронимо, да гледамо који може дубље." А ђаво му одговори: „Ајде де." Онда свети Аранђел зарони, и изнесе у зубима пијеска морскога. Сад треба и ђаво да зарони, али се боји да му св. Аранђел међу тим не однесе сунце. У том му падне на ум, те пљуне на земљу, и од његове пљуванке постане сврака, да му чува сунце, док он зарони и изнесе у зубима мор-

(ДодатакЪ кЪ числу 95 Новина Србски 1821.)

скога пијеска. Како ђаво зарони, а св. Аранђел прекрсти руком море, те на њему постане лед од девет аршина дебео; па онда спопадне сунце и побјегне к Богу, а свраке стане крека. Кад ђаво чује свраčиј глас, онда већ види шта је; па се брже боље врати натраг. Кад горе, али се море заледило, не може на поље! Онда се брже боље врати опет на дно мора, те узме камен и њим пробије лед, па онда потеци за св. Аранђелом! Онај бјежи, а овај за њим! Таман кад св. Аранђел корачи једном ногом к Богу на небо, онда ђаво стигне, те му ноктима из табана у друге ноге ишчупа велики комад меса. Кад св. Аранђел дође са сунцем онако рањен пред Бога, онда заплаче: „Што ћу, Боже, овако грдан?" А Бог му рече: „Ћути, не бојсе; ја ћу наредити, да сви људи имају тако на табану као малу долину." И тако Бог уреди, те у свију људи постане на табанима у обадвије ноге као мала долина. И тако остане и до данас.

X. ШТА ЈЕ НАЈГОРЕ НА СВИЈЕТУ? ИЛИ ПИЈАН СРБИН И ГЛАДАН ТУРЧИН.

Разговарали се Турци у кавани: шта је најгоре на овом свијету. Један вели: Зла жена; други вели: Зла година; трећи вели: Зла ћуд и т. д. Док један повиче из будака: „Турске ми вјере! ви не знате ниједан шта је најгоре на овоме свијету; нема ништа горега од пијана Влаа и од гладна Турчина. Један пут ја мртав гладан дођем пред једну Влашку кућу, а Вла пред кућом теше држалицу за будак. Како ја сјашем с коња, а ја повичем на Влаа: држи море коња, па вичи Влаињу, нека мијеси погачу и кува цицвару и пече кокош; па онда отидем у кућу. У кући сједи, сједи; чекај, нема ништа! ни Влаа ни Влаиње; нит' се шта пече ни вари. Онда ја скочим, па изиђем на поље, а то мој коњ стоји, ђе сам га и сјао, а Вла једнако теше и ђеља држалицу. Онда ја, незнајући да је крмак пијан,

сврнем лулу, па њега камишем преко леђа, а он се исправи, па ни пет ни девет, него распали држалицом мене иза врата, а ја бацим чибук, па пођем руком за нож, а он још једном, а ја те на руке. И Турске ми вјере! да не долећеше жене, ћадијау бити г...а и од мене и од њега.

XI. МЕЂЕД, СВИЊА И ЛИСИЦА.

Удруже се међед, свиња и лисица, па се договоре, да ору земљу и да сију пшеницу, да се ране. Запитају једно другога, шта ће које радити, и како ће сјеме наћи. Свиња рече: „Ја ћу провалити кош, и украшћу сјеме; и ја ћу мојом сурлом узорати.“ Међед рече: „Ја ћу посијати.“ А лисица рече: „Ја ћу мојим репом подрљати.“ Узораше, посијаше. Дође жетва. Сташе се разговарати, како ће пожети. Свиња рече: „Ја ћу жети.“ Међед рече: „Ја ћу снопље везати.“ Лисица рече: „Ја ћу класје купити.“ Пожеше и снопље повезаше. Сад се сташе договарати, како ће да вршу. Свиња рече:

„Ја ћу гувно начинити.“ Мeђед рече: „Ја ћу снопље снијети, и ја ћу и вријећи.“ Свиња рече: „Ја ћу претресати, и раставићу сламу од пшенице.“ Лисица рече: „Ја ћу мојим репом трнити пљеву са пшенице.“ Свиња рече: „Ја ћу овијати;“ а међед рече: „Ја ћу жито раздиjелити.“ Оврьоше. Међед жито подиjели; али га не подиjели право: зашто га свиња замоли, те јој даде само сламу, а пшеницу сву узе сам, лисици не даде ништа. Расрди се лисица, па отиде на тужбу, и каза им, да ће им довести једнога царског човека, који ће жито право раздиjелити. Уплаши се свиња и међед, па рече међед свињи: „Закопај се ти, свињо, у сламу, а ја ћу се попети на ову крушку.“ Закопа се свиња у сламу, а међед се попе на крушку. Лисица отиде, те нађе мачку, па је позва у друштво, да иду на гувно, да ватају мише. Знајући мачка да на гувну има доста миша, пође радо; па сад изнад пута, сад испод пута трчи за тицама. Опази је међед с крушке по издалека, па каже свињи: „Зло свињо! ето лисице, ђе води страшнога бумбашира: огрнуо ћурак од куне, па и крилате тице вата око пута.“ У том се мачка украде међеду из очију, па кроз траву дође на гувно, и тражећи миша стане шушкати по слами. Свиња подигне главу, да види, шта је,

а мачка помисли од њезине сурле да је миш, па скочи, те свињу шапама за нос. Свиња се уплаши, па рукне и скочи, те нада у поток; а мачка се препадне од свиње, па нада уз крушку; а међед помисли, да је она већ свињу удавила, па иде сад на њега, па од страа падне с крушке на земљу, те се разбије и цркне; а лисици остане све жито и слама.

XII. ЂАВОЛСКА СЛАНИНА.

Некакав крадљивац замотри дању у човека сланину на тавану, па дође у вече, пошто људи поспе, те се састраг попне на сомић, и увуче се на таван. Пошто скине сланину и упрти на леђа, пође гредом да се врати натраг, па се некако омакне, те падне на сред куће, ђе је спавао човек са женом и с ђецом. Кад овај бубне са сланином међу њи, а човек скочи онако у мраку, па стане викати: „Ко је то?“ А крадљивац одговори: „Ја сам ђаво.“ А човек крстећи се повиче: „Па шта ћеш овђе, анате те мате било?“ А крад-

љивац одговори: „Ћути, ево сам ти донијо једну сланину.“ А човек, још већма уплашен, повиче: „Иди без трага, анате мате и тебе и твоје сланине!“ А крадљивац онда рече: „Е добро, кад не ћеш, а ти ми придигни сланину да идем.“ Човек му драговољно придигне сланину, само да му се ђаво кине из куће; и он упрти сланину на леђа, и однесе као своју. Кад у јутру сване, онда човек види, да је ђаволу придигао своју сланину.

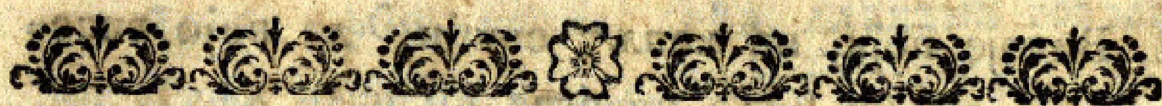

НАРОДНЕ СРПСКЕ

ЗАГОНЕТКЕ.

Што ми ти је за што?*)

1. Без ивера на води ћуприја.
2. Без коже уђе, с кожом изиђе.
3. Бијела кока испод стрее вири.
4. Бијела њива, црно сјеме, мудра глава, која сије.
5. Бијело је, сир није; репато је, миш није; со лиже, во није.
6. Бјела бјелу ћера преко б'јела поља: дај ми, бјело! б'јела љеба испод б'јела скута.
7. Божје саздање, људцко створење, змија оседлана.

---

*) У Сријему и у Бачкој кажу: Да што ми ти да што.

(Додатакъ къ числу 98 Новина Србски 1821.)

8. Випоје поји, на копљу стоји, да није випоја, не би било никога.
9. Вићак виси, вићка зја, вићак вију! ше у вићку.
10. Во буче, па пуну кошару набуче.
11. Војвод воду пије, над њиме се барјак вије.
12. Гвозден сједи у лугу у гвоздену клобуку, сузе му капљу уз јелову кацу.
13. Губицом рије, а г...цом жиле вади.
14. Гујиња глава, господско руо, Арапске ноге.
15. Гурава кобила све поље побила.
16. Гураво прасе све поље опасе.
17. Дању клања, а ноћу звијезде броји.
18. Два локвања око пања.
19. Два свијетле, четири стеру, а један мисли да легне.
20. Два дола суподола, међу њима змај лежи, ђе змај лежи, ту трава не расте.
21. Два се брата преко плота за браде вуку.
22. Два ступца у небо ударају.
23. Двије горе упоредо расту; једна цвати, а не роди; друга роди, а не цвати.
24. Двије чавчице напоредо стоје, а једна друге не види.
25. Девет баба по леду се плаза.
26. Док се отац роди, син по кући оди.
27. Дрвена кучка у потоку лаје.
28. Дрвено тело, гвоздени зуби, камен презизе.

29. Дрвен трбу, кожна леђа, длакама говори.
30. Дужи ивер од кладе.
31. Ђе наш црвенко лежи, онђе никад трава не ниче.
32. Жуто маче пред Богом плаче.
33. Загрмље велики гром, а према њему мали гром, ђе се састаше, ту се слапташе.
34. Закла вола бивола, изуди га на удиће, сваки уд вола даде.
35. Закла вола бика, све село свика, а кад оће да слави, нема шта да стави.
36. Залолота лота са висока плота, далеко се чује у незнану земљу.
37. Зелена кошара, црна говеда, гвозден кључ, који откључава.
38. Зими служи, а љети зубе кеси.
39. Зоба грозд од мора до Дунава, нит' га мого позобати, ни га мого прегорети.
40. Из меса изишло, а месо није; млогу штету и асну починило, а томе криво није.
41. Ја пођо по сопоту, а стадо на гријоту, позва мрдељаче: донес'те ми тулеоде, е су дошле вазлитраве.
42. Ја удари гвозденим маљем у камен град, из њег' скочи девендука краљ, и прими се уз Мекиш град.
43. Јаше род на нероду, и тражи неникли.
44. Јаше тута на баури.

45. Један прут све поље огради.
46. Једна груда воска цијелом свијету доста.
47. Једна чаша масла свему свијету доста.
48. Једно вели: Свани, Боже; друго вели: Смркни, Боже; треће вели: Како ми је, тако ми је.
49. Кад у поље иде, кући окренуло рогове, а кад кући иде, у поље (окренуло рогове).
50. Кобила ождријеби кост, а кост ждријебе, па ждријебе воли бабу кобилу, него кост мајку.
51. Која воћка само једном цвати, а у вијек рађа.
52. Ко пјева, кад други људи плачу.
53. Крава риче од Босне, теле сиса од гараве.
54. Кући иде, а у гору гледа.
55. Кући идеш, а Богу се молиш, да никога у кући не нађеш.
56. Кућица у горици на једној ножици.
57. Лијеска тролијеска, у лијесци огањ гори, и у огњу човек стоји.
58. Мастан каиш кроз земљу пројe.
59. Међ' коњма расло, међ' женама играло.
60. Мељ меље навр јеле, шарено се вижле пење, да и оно умеље.
61. Месан ражањ, гвоздено пециво.
62. Млин меље навр јеле, шарено се вижле пење, да и оно меље.

63. Мотовило вило, по гори се вило, кући долазило, соли не лизало.
64. Мртво живо из шуме вуче.
65. На царевићу без узла кошуља.
66. Навр пласта шака шаша.
67. Нађо тиће брадиће, виш' брадића усточиће, виш' усточића носочиће, виш' носочића гледочиће, виш' гледочића челочиће, виш' челочића Гојко кркме враћа.
68. Ноћу стеоно, а дању јалово.
69. Од бијела камена постало, аљину има руком неграђену, од гласа његова мртви људи устају, а послије смрти кресте га.
70. Оздол гвоздено, озгор дрвено, а у сриједи месано.
71. Озго трава, оздо брада, а у сриједи кметска част.
72. Одлети пата и долети пата, и донесе два ивера златна.
73. О клину виси, о злу мисли.
74. Напријед виле, у сриједи буре, остраг слинац.
75. Наш мркоња у кошару уђе, а рогови му не могоше.
76. Ни брадвом брадвито, ни сврдлом сврдлито, а све рупа до рупе.
77. Ни од педао ни од чеперак, а два дућана покрило.

78. Нити мисли, ни говори, само ти се каже.

79. Нит' шушну, нит' бушну, а у кућу дође.

80. Од земље се диже, а не може се дигнути.

81. Отац у колијевци, а син у сватовима.

82. Пет браће путем иду, а пет под пластом стоје; који путем иду, нијесу покисли, а они под пластом покисли.

83. Пилипиљ цара копа под липов пањ на Ђурђев дан.

84. Подиже се петељева војска, те ми оћера по леду говеда, кад ми бјеше у киту вшеница.

85. Подигле се рогољаче, сусрете и *рендесило, оћаше и рендесати, неда бендеш ни гледати.

86. Поручује домадар домадарици: Пошљи мене тисли мисли, пале су ми мрке челе на пљешивац.

87. Поручује цицибан цицибаници: Пошљи мене шетљу петљу на магарици, покисе ми бела пена на загалици.

88. Приспи чаре на мачаре, на пање декање, на сење дупоре.

89. Прође бан јербан с мора на Дунаво коњском вриском, јуначком виком; мало га ко виђе, сватко га чу.

90. Пружи платно од мора до Дунава, па га сави у орахову љуску.

91. Пуна греда бијели пера.
92. Пуна соба за крајцару.
93. Пуна тепсија златни кошчица.
94. Пуна црква ђака, ни од куда врата.
95. Пун брег бубрега.
96. Пун до иверја.
97. Пуче пушка на леду, оде пара чак до цара.
98. Пушта птицу у море, а птица тракове, а тракови цвјетове, а цвјетови тумбеке; то се чуло у Млетке.
99. Расла честа шумица, под шумицом пољања, под пољаном гледура, под гледуром Гостур град, и у граду господар.
100. Растов труп, љесков прут, а у њему огњен јунак лежи.
101. Рогом пије, рогом једе, рогом Богу славу даје.
102. Сав мркоња лежи, а плеће му оди.
103. Сави злато, разви злато, а то злато к'о и злато.
104. Саздаде ме Бог од' шта и Адама, свакога напоји и нарани; а кад умрије, нити ми Бог прими душе, ни земља тела.
105. Сам лончић у пољу ври.
106. Сва гора покисе, а четири прута не могоше.
107. Све по кући изгоре, а кућа оста.
108. Сивац море прескочи ни копита нескваси.

109. Сједа сједи у Сједину граду, цар је про си, окован је неда.

110. Сједе на врага, оде без трага.

111. Сједи вила навр вила, чека синова из бијели градова.

112. Сједи госпа у двору, косе јој на двору.

113. Сједи Мара надно града, пуштила косе довр града.

114. Сјекутићи сијеку, вукотићи вуку, сам баћа превраћа.

115. Скочи срна иза трна, ђе се свила, ту и умрла.

116. Сламна кућа, гвоздени притисци.

117. Споља тело, а унутра кошуља.

118. Спријед шило, страга вило, оздол артија, озгор мантија.

119. Старац сједи под воћком, покрио се обојком, заложио брабоњком.

120. Сто орлова једно јаје снесе.

121. Тавно нева у тавној кљети вер везе танку гојту плете.

122. Тањир до тањира чак до Варадина.

123. Тело му је дрвено, зуби су му гвоздени, срце му је ртено.

124. Тица без зуба, а свијет изједе.

125. Тица шаргизда све село нагизда, а себе не може.

126. Трчи трчи трчуљак, виси виси висуљак; Бога моли трчуљак, да отпадне висуљак.
127. Уби вола бивола, окрвави два дола.
128. Уђе курјак у тор, овцу уватн, па кост изједе, а меса се не дотаче.
129. У једном брлогу дванаест назимаца лежи, а ниједан с краја није.
130. У једном суду и вино и ракија (па неће да се помијеша).
131. У мртвој кобили дроб говори.
132. У нас јарац чудан јарац, у њега су рози чудни рози: на једноме змај кује, а на другом вран граје; ни чује вран, кад змај кује, ни чује змај, кад вран граје.
133. У нас коза јакача, јака сина родила и унука манита.
134. У наше бабе кожне очи.
135. У нашега бијелца девет покроваца, и опет му се ребра виде.
136. У нашег ћаће ресна̄те гаће.
137. У пете нишани, у нос згађа.
138. У соби напето, у кући раздрто.
139. У шта је срце pртено.
140. У шта су два грла, једна шија.
141. Цар вечера, буздован му игра.
142. Царевић воду пије, копље му се врти.
143. Цигулин цичи у лугу, да није цигулина у лугу, сви би људи за ругу (били).

(ДодатакЪ кЪ числу 100 Новина Србски 1821.)

144. Црвен јарац по кошари скаче.
145. Црвен трчи по путићу у црвену клобучићу: аса са! црвен ти сам ја.
146. Црна кера за собом бело црево вуче.
147. Црн бика све село свика.
148. Црно малено ваздан цара вара.
149. Црно малено кућу чува.
150. Црно малено на путу жива меса чека.
151. Црно мече уз поље тече, ђегођ клече, право рече.
152. Црно цријево из неба виси.
153. Четири брата путем трче, један другог не може да стигне.
154. Четири буле на коњу јашу, једна другу не може да стигне.
155. Четири ножице, а два опанка.
156. Чуча чучи, бјега бјежи; скочи чуча, те ухвати бјегу.
157. Шта је тврђе од челика.
158. Шта је у кући ново нетесано.
159. Шта капу на глави држи.
160. Шта кроз воду иде, а воде се не довата.
161. Шша на воду иде, а воде не пије.
162. Шта на себе живо месо једе.
163. Шта на тавгну бити не може.
164. Шта о клину висити не може.
165. Шта у гори без мозга лаје.
166. Шуто јуне кроз гору гуди.

ОДГОНЕТЉАЈИ.

1. Преко леда.
2. Љеб у пећ.
3. Зуби.
4. Писмо.
5. Ротква.
6. Овца и јагње.
7. Мост преко воде.
8. Жито.
9. Брашно кад пада испод камена.
10. Звоно црквенно.
11. Пијевац и реп му.
12. Казан.
13. Игла.
14. Паун.
15. Коса.
16. Срп.
17. Ђерам.
18. Уши око главе.
19. Псето.
20. Ватра међу пријекладима.
21. Гребени.
22. Очи.
23. Конопље.
24. Очи.
25. Уштипци.
26. Лепиња.
27. Пратљача.
28. Тестере.

29. Гусле.
30. Сврака.
31. Ватра.
32. Кандило.
33. Овце и јагањци.
34. Главица бијелога лука.
35. Кокош, кад снесе јаје.
36. Грмљава.
37. Лубеница.
38. Саонице.
39. Узда.
40. Перо.
41. Чобани кад зову жене, да понесу музлице, да музу овце.
42. Огњило и кремен и варница и труд.
43. Калуђер тражи соли.
44. Сврака на крмачи.
45. Каиш на нози.
46. } Сунце.
47. }
48. Кревет, врата и дирек више врата.
49. Плуг.
50. Пиле.
51. Ђевојка и вијенац.
52. Попови.
53. Лула и чибук.
54. Пушка.
55. Кад човек иде у воденицу.
56. Гљива.
57. Огледало.
58. Змија.
59. Сито.
60. Ђетао и црв; тичје гнијездо и змија.
61. Прстен на прсту.

62. Ђетао и црв; тичје гнијездо и змија.
63. Челе.
64. Чешаљ и уш.
65. Јаје.
66. Коса на глави.
67. Брада, уста, нос, очи, коса и чешаљ.
68. Кревет.
69. Пијевац.
70. Коњ.
71. Лук.
72. Чела.
73. Пушка.
74. Во.
75. Сврдао.
76. Сат у кошници.
77. Козиј реп.
78. Нити.
79. Мрак.
80. Клупко.
81. Чокот и вино.
82. Прсти у прелье.
83. Челе.
84. Кад прсти скидају муе са скорупа.
85. Овце и курјак и пас.
86. Човек с гувна поручује жени за врађу, кад се наоблачи.
87. Човек поручује жени из воденице, да му пошлье кола, да носи брашно.
88. Воденица.
89. Ждралови.
90. Вид очињи.
91. Зуби.
92. Свијеђа.
93. Звијезде.

94. Сјеме у лубеници.
95. Љебови у пећи.
96. Сир у каци.
97. Писмо.
98. Тиквено сјеме, и вријежа и цвијет и тикве.
99. Коса, чело, очи, уста и језик.
100. Вино у бурету.
101. Пијевац.
102. Врата на кући.
103. Ватра кад се запреће.
104. Лонац.
105. Мравињак.
106. Сисе у краве.
107. Лула.
108. Мјесец.
109. Овца у тору, и курјак и пас.
110. Лађа.
111. Кокош на гнијезду.
112. Репа.
113. Ватра и дим.
114. Зуби и језик.
115. Варница.
116. Млада под вијенцима.
117. Желудац кокошињи.
118. Ластавица.
119. Грозд на чокоту.
120. Груда сира.
121. Чела у кошници.
122. Траг коњски.
123. Сандук.
124. Сунце, кад топи снијег.
125. Игла.
126. Свињче и жирка.
127. Кад се ноктима утуче буа, или уш.

128. Црв у зубу.
129. Пера, или спице у кола.
130. Јаје.
131. Кућа и чељад.
132. Воденица и ваљалица.
133. Винова лоза.
134. Пенџери на соби.
135. Бијели лук.
136. Димњак.
137. Пр..ж.
138. Пећ собна.
139. У свијеће.
140. У бисага.
141. 142. Јагње и реп му.
143. Воденица.
144. Језик.
145. Пијевац.
146. Игла и конац.
147. Звоно црквено.
148. Буа.
149. Катанац.
150. Трн.
151. Кантар.
152. Вериге.
153. Точкови.
154. Витао.
155. Саонице.
156. Мачка и миш.
157. Крмећа сурла.
158. Јаје.
159. Конци.
160. Ракија.
161. Звоно на живинчету.

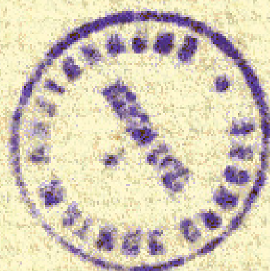

162. Свијећа.
163. Бунар.
164. Сјенка; јаје.
165. Сјекира.
166. Добош.